Stadskerk Nijmegen (OCP), 7 augustus 2023, 7e zondag van de zomer
Voorganger: Ton Bun, marist

[1e lezing: Nehemia 9,15-20] (Nieuwe Bijbelvertaling)
15 Wanneer ze honger hadden gaf u hun brood uit de hemel, wanneer ze dorst hadden liet u
water voor hen uit een rots stromen. U beval hun het land binnen te gaan en in bezit te
nemen, het land dat u hun onder ede had beloofd. 16 Maar onze voorouders hebben zich
misdragen; koppig als ze waren luisterden ze niet naar uw geboden. 17 Ze weigerden te
luisteren en ze vergaten de wonderen die u voor hen verricht had. Koppig stelden ze een
nieuwe leider aan, ze wilden weer slaven worden in Egypte. Maar u bent een God van
vergeving, genadig en liefdevol, geduldig en zeer trouw: u verliet hen niet.
18 Ze tergden u door een stierkalf te gieten en te zeggen: 'Dit is je god, die je uit Egypte heeft
geleid!' 19 Maar liefdevol als u bent, hebt u hen zelfs toen, daar in de woestijn, niet verlaten.
Boven hen stond steeds de wolkkolom om hun bij dag de weg te wijzen, en 's nachts was er
de vuurzuil die de weg verlichtte waarlangs ze moesten gaan. 20 U gaf hun uw goede geest,
en zo verkregen ze inzicht; u stilde hun honger met manna, u leste hun dorst met water.

[Evangelie: Mattheus14, 13-21] (Nieuwe Bijbelvertaling)
13 Toen Jezus hiervan hoorde, week hij per boot uit naar een afgelegen plaats waar hij alleen
kon zijn. Maar de mensen kwamen het te weten, en vanuit de steden volgden ze hem over
land. 14 Toen hij uit de boot stapte en de grote menigte zag, voelde hij medelijden met hen
en hij genas hun zieken.
15 Bij het vallen van de avond kwamen de leerlingen naar hem toe en zeiden: 'Dit is een
afgelegen plaats en het is al laat. Stuur de mensen weg, laat ze naar de dorpen gaan om eten
voor zichzelf te kopen.' 16 Maar Jezus zei: 'Ze hoeven niet weg, geven jullie hun maar te
eten.' 17 Ze antwoordden hem: 'We hebben hier niets, alleen vijf broden en twee vissen.' 18
Hij zei: 'Breng ze mij.' 19 En nadat hij de mensen opdracht had gegeven op het gras te gaan
zitten, nam hij de vijf broden en de twee vissen, keek omhoog naar de hemel, sprak het
zegengebed uit en brak de broden; hij gaf ze aan de leerlingen, en de leerlingen gaven ze
door aan de mensen. 20 Iedereen at en werd verzadigd, en toen ze de stukken brood die
over waren ophaalden, hadden ze twaalf manden vol. 21 Er hadden ongeveer vijfduizend
man gegeten, vrouwen en kinderen niet meegeteld.

[overweging:]
Geliefde zusters en broeders,

De evangelist Mattheus neemt ons vandaag met het verhaal van de brood vermenigvervuldiging mee naar de weidse en onstuimige traditie van het joodse volk. Jezus krijgt compassie met het volk. Met vele zieken en kwalen zijn ze Hem achterna gegaan in de hoop op redding en genezing. Via de lijn van de profeet Nehemia worden wij herinnerd aan de ellende van het joodse volk in Egypte. Daar werd het als slaven behandeld onder uitbuitende arbeidsomstandigheden. God ziet de ellende van het volk en Hij roept Mozes om het volk uit Egypte weg te voeren naar een nieuw land via de woestijn. Het volk van Israël is eigenzinnig en komt in verzet tegen Mozes. Het loopt zijn eigen goden achterna en keren zich af van de God van het verbond. Ondanks deze eigenzinnigheid keert God zich niet af van

zijn volk. Hij blijft zijn volk vergezellen overdag in een wolk en 's nachts in een vuurzuil. De compassie van God met zijn volk is van alle tijden. Hij geeft niet op het werk dat Hij ooit begonnen is. Hij laat manna uit de hemel vallen om te voorkomen dat het volk omkomt van honger en ellende.

Als de waarachtige Zoon van de Vader is ook Jezus geraakt bij het zien van zoveel mensen die met al hun kwalen naar hem toekomen vol verlangen naar genezing en bevrijding. Hij is vol mededogen met de mensen die Hem achterna zijn gekomen. Als het dan donker gaat worden komen de leerlingen naar Jezus met het verzoek om de mensen weg te sturen. Laat ze toch zelf voor hun eten zorgen.

De compassie van Jezus is sterker dan het verzet van de leerlingen. Voedsel, voldoende eten en drinken voor iedereen. Is ook nu voor velen een aanhoudende zorg. Is er wel voor iedereen genoeg. Voedselbanken krijgen meer aanvragen. Dagelijks zien we de beelden van velen die op zoek zijn naar onderdak, naar een veilig heenkomen, naar eten en drinken, naar geluk en opbouwen van een nieuw bestaan.

De leerlingen zeggen tegen Jezus : stuur ze toch weg, laten ze voor zich zelf zorgen. Een neiging die misschien ook ons parten kan spelen uit onmacht en niet wetend hoe om te gaan met het schreeuwen en jammeren van die vele mensen, mannen ,vrouwen en kinderen om hulp aan de poorten van onze welvaart.

Bij tijd en wijle kan het ook ons overkomen dat we geconfronteerd worden, met tegenslag, met verlies van onze naaste, met scheiding, met een levensbedreigende ziekte, met gebrek aan eten en drinken. Op wie kunnen we dan rekenen, wie is dan onze steun en toeverlaat. Zijn we dan niet blij dat er iemand is bij wie we in onze nood terecht kunnen en die ons niet in de steek laat. Die ons niet de deur wijst.

De compassie van Jezus is groter dan de weerstand van zijn leerlingen. Hij geeft de opdracht dat de mensen kunnen gaan zitten. Jezus wil niet dat ze weggestuurd worden de donkere nacht in. De weerzin van de leerlingen is in zekere zin wel begrijpelijk want wat doe je met een paar broden om zoveel mensen te voorzien van voedsel. Is dat niet veel te weinig. De mildheid en barmhartigheid van Jezus overtreft het verstandige redeneren van zijn leerlingen. Het weinige wat je hebt is meer dan genoeg. De grootsheid van God is gelegen in zijn mildheid en barmhartigheid. Van zijn leerlingen vraagt Jezus hetzelfde te doen om uit te delen van zijn mildheid. Als je gaat delen is er genoeg voor iedereen. In overvloed zelfs.

De opdracht aan de leerlingen geldt ook ons als wij ons willen voegen in die kring van christenen. Zeg niet te vlug wij hebben niks om te delen. Het weinige wat je hebt is meer dan genoeg. Jezus schenkt zijn zegen over het brood en breekt het om uit te delen aan de gehele menigte. Er is nog een overvloed aan wat er overblijft. Wees niet bang dat je zelf tekort zult komen.

Het verhaal van de broodvermenigvuldiging komt in de evangelies zes keer voor. Dat geeft wel aan dat het in de eerste christengemeente een centrale plaats vervult. Het legt

ongetwijfeld verbinding met het laatste avondmaal waarin Jezus opnieuw zich richt tot de Vader, het brood zegent en deelt met zijn leerlingen. Hij geeft hun de opdracht dit te blijven doen om Hem te gedenken die zichzelf gaf als brood voor het leven. Telkens als wij hier samen komen voor de viering van de maaltijd van de Heer kan het niet los gezien worden van de broodvermenigvuldiging: deel met wie niets heeft. En wat je hebt is meer dan genoeg.

Als gemeenschap van christenen voegen wij ons in het ene lichaam van Christus. Zijn gebed tot den Vader met zijn zegen over het brood is ook een zegen over deze gemeenschap. Met die goddelijke zegen uit de hemel worden wij deelgenoten in zijn opdracht uit te delen van wat we zelf ontvangen hebben. Tot de leerlingen zegt Jezus deel uit en geef de mensen te eten want het wordt donker.

Jezus noemt zichzelf het ware brood dat uit de hemel daalt. Zijn gave reikt verder dan onze lichamelijke behoefte aan eten en drinken, gaat verder dan onze vraag wat zullen we eten en wat zullen we drinken. De zoon van God sluit aan bij ons verlangen naar bemind en gezien te worden. Zijn mildheid gaat ook uit naar ons in welke hoedanigheid wij ook ons bevinden. Zoals het joodse volk in de woestijn zo zullen ook wij soms onze eigen weg willen zoeken en onze eigen godsbeelden maken. We beroepen ons op onze autonomie, op onze zelfbeschikking , op onze rechten. Wij stellen onze eigen ik centraal.

De profeet Nehemia herinnerinert ons eraan dat onze God een God van vergeving is, Hij is genadig, barmhartig , lankmoedig en grootmoedig. Altijd weer is er de gelegenheid om ons opnieuw te scharen onder de vleugels van de Allerhoogste. Het vieren van deze maaltijd van de Heer brengt ons samen in dat ene lichaam van Christus. Niet een lidmaat kan daarbij gemist worden. Zoals alle ledematen van het lichaam zo heeft ieder een eigen onmisbare plaats. Zo kun je ook delen van wat je hebt met wie niets heeft. Daar zal Gods overvloedige zegen op rusten.

Ton Bun, ton.bun46@gmail.com